

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorum Concionatorumque Instruktionen

Borromeo, Carlo

Coloniae, 1587

VD16 B 6753

De præparatione, qua concionator vtetur ad singulas conciones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51263](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51263)

rectè assequatur; id valde curabit, vt singulis diebus matutinas, & ceteras canonicarum horarum preces officiumque ritè, distinctè, pieque ex instituto, atque ex præscripto regulæ, quam profitetur, si regularis est aut si secularis clericus, choro astrictus ex illius disciplina, cum potest, in Ecclesia, atque in ipso choro vnà cum ceteris præstet.

Recitato officio, aliquid temporis in diuinarum rerum contemplatione, pioque tacitæ meditationis studio ponet. Ita enim fiet, vt diuini amoris ardore inflammatus, qui orando, meditandoque maximè exardescit, auditores suos, ad charitatis, quæ seminarium est omnium virtutum, studium incendat ardentius.

Missæ sacrificium quotidie offerre non prætermittet, nisi legitima causa impediat. Hoc sanctissimi sacrificij offerendi vsu frequenti cum sibi in omnes sanctè agendi partes plurimum proderit; tum fideles etiam excitabit, vt sacrificij sanctissimi sint cultores, & diligentiores, & religiosiores.

De preparatione, qua concionator utitur ad singulas conciones.

P R I M V M , cum prædicandi munus non humanæ scientiæ, aut eloquentiæ, sed diuinæ virtuti, ac spiritus sancti gratiæ

tiæ inniti, concionator intelligat; diligentissimè sibi cauèdum existimabit, ne mortali culpa affectus, Spiritum sanctum contristet, & apostolicum opus, atque adeo D. N. Iesu Christi munus attingat. Sed conscientiam antè ab omni peccatorum impuritate pœnitentię sacramento expurgabit, quàm ad verbi Dei tractationem accedat. Et vero grauissimam illam Prophetæ obiurgationem vehementer pertimescendam ducat: Peccatori, dixit Deus, quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?

Deinde cùm concionis, quam proximè habiturus est, causa, se studio dabit, sancti Thomam Aquinatem, & alios, sanctitatis laude claros viros, ad imitationem sibi proponet, qui religiosa aliqua precatione vsi sunt, prius quàm studijs se dederent.

Post, breui oratione ad Deum vsus, id omnino studebit, vt, quod in concione dicturus est, antea bene cognitum habeat: vbi verò ex studio librorumq; tractatione cognouerit, ac perceperit, quod concionaturus est, tum singulas concionis partes, quas animo concepit, etiam atque etiam diligenter pieque meditabitur. Qua in meditatione ita religiose sese afficere conabitur, vt audientium animos mentesque ad illum ipsum

Concionator puritati conscientię studebit.

Præmissa oratione studium concionator aggreditur.

ipsum pietatis affectum sancteque agendi ardorem, quantum in se est, excitet.

Ad se ardenti pietate inflammandum, dum etiam in concionis studio, tractationeque versatur, Christi Domini, crucifixi, vel Apostoli Pauli prædicantis, ut sanctus Chrysoström fecisse traditur, imaginem sibi ob oculos ponet: quam tacita meditatione intueatur.

Maximè verò nocte, quæ concionis diem præcedit, eam præparationem adhibebit, ut ardentem Deum oret, omnis sapientie, omniumque sanctarum virtutum auctorem, qui & sibi, & alijs, qui audituri sunt, largiatur, vnde diuinus cultus, & salus animarum adiuuetur. Nec porro nostra præterite defuerunt, qui non solum profusis lacrymis, sed cæso etiam verberibus corpore, id à Deo petere consueuerunt.

Concionator quali cogitatione suggestum ascendere debeat.

Id etiam institutum habebit, ut, ante quàm suggestum ascendit, perpetuò sibi proponat concionem eiusmodi, quæ scilicet vel multitudo sit hominum esurientium, cibumque à prædicatione sua expectantium, vel cœtus claudorum, paralyticorum, hydrofici laborantium, mutorum, cœcorum surdorum, malo dæmone æstuantium, leprosoforum, valetudinis beneficium querentium. Huc cum spectare debeat, ita in omni concionandi parte se comparet, ut eorum

eorum rationibus, salutique prospiciat, & consulendo, & consolando, & omni officio, præstantique remedio.

Consideret præterea se piscatorem hominum esse: ideo neruos omnes intendere debet, atque adeo expiscari, vt sagenam euangelicam impleat, nempe animas peruentium, Christo Domino lucrifaciat, quare videat, ne in prædicationis officio languescat.

Sed vt sanctas commotiones in alijs excitet, tales primùm animo suo ipse concipiet, atque in sese exfuscitabit, ita vt quales in aliorum mentes transfundi cupit, ipse illas, animi sui sensibus rectè conceptas, quasi spectandas cæteris proponat.

Id assequi studebit primùm ardenti prædicatione, deinde rei, de qua dicturus est, explorata cognitione, tum vehementi cogitatione, & quasi ob oculos posita specie ipsius rei, quam meditatione cõcepit, ac præterea attendente lectione loci sacræ scripturæ, qui cum re conueniat, quam animo excogitatam habet.

Affectus in se & auditorib. quomodo concionator excitare debeat.

Et quoniam ad commouendos animos parum valet concio, alieno labore cõscripta: nunquam ad affectionum excogitationem, alienę concionis industria vtetur: sed ingenio suo concipiet, ac gignet, quò vehementius primùm se, deinde alios afficiat.

Disci-

Disciplinæ enim cibus, qui populo proponitur, mente propria, quasi stomacho concoctus, vires maiores habet ad omnem sanctam commotionem.

Ne igitur concionator se totum in alienas conciones temere ingurgitet: fatius est eas ex sanctissimorum Ecclesiæ Doctorum Gregorij Magni, Ambrosij, Augustini, Chrysostomi, aliorumque Patrum homilij, sermonibus, & tractationibus confici, & quasi conflare.

Eam quoque præparationem in omni concione, recte explicanda, adhibebit, ut quem deuotionis ardorem ex religiosa diuinarum precum recitatione, sacra celebratione, & pia meditatione, Deo iuuante, conceperit, eundem studiose curet secum suggestum deferre.

De concionatoris officio in suggestu.

ATQUE hæc quidem sunt, ad quæ concionator se paret, antequam suggestum ad concionandum ascendat: quem ubi ascendit, illud in primis breui tacita oratione rursus à Deo precabitur, ut sincerum, castumque sit prædicationis suæ studium, ut nemini noxium, ut & sibi, & omnibus in commune salutare. Hocque etiam summa prece tacitus contédet, ut si fortasse in concionando se vel gloria inani, vel alio vitio

at-